

Ako pomôcť dieťaťu

Vytvorte lásku k čítaniu:

- * Čítajte mu zábavné veci (aj letáky z obchodu).
- * Čítajte mu rozprávky na dobrú noc, nechajte ho vyberať si knihy.
- * Čítajte knihy a časopisy, chodte do knižníc a čitateľských klubov.
- * Rozprávajte sa s ním o jeho obľúbených knihách.
- * Pýtajte sa na knihy z materskej školy.

**BUĎTE VZOROM A ČÍTAJTE
PRED DIEŤAŤOM**

Čo je dyslexia a aké sú jej príčiny?

Porucha čítania, aj keď je dieťa inteligentné a má dostatok výučby.

Príčiny:

- * Genetika (ak má dyslexiu rodič, dieťa má 40-50% šancu).
- * Poškodenie mozgu počas vývoja (ovplyvňuje rôzne oblasti mozgu).

DYSLEXIA

INFORMAČNÁ BROŽÚRA
PRE MATERSKÉ ŠKOLY

Prejavy dyslexie

- ❖ Dvojité čítanie (dieťa číta slovo alebo slabiku najprv šeptom a potom nahlas).
- ❖ Nesprávne čítanie predložiek a spojok.
- ❖ Nerozlišovanie zvukovo podobných hlások.
- ❖ Domýšľanie si koncoviek slov na základe prečítaného začiatku.
- ❖ Znížená schopnosť spájať písanú a zvukovú podobu hlásky.

Ťažkosti:

- * so zapamätávaním a vybavovaním si tvarov písmen,
- * s rozlišovaním tvarov písmen,
- * s rozlišovaním tvarovo podobných písmen,
- * so zmäkčovaním spoluhlások,
- * s pochopením obsahu čítaného textu.

Nedodržiavanie:

- * správneho poradia písmen v slabike a slove,
- * počtu písmen a slabík v slovách (vynechávanie alebo pridávanie),
- * dĺžky samohlások,
- * intonácie a melódie reči.

Zásady pre rozvoj zrkového vnímania

- ❖ Prihliadajte na individuálne vnímanie dieťaťa. Vyberajte cvičenia primeranej náročnosti.
- ❖ Využívajte pútavé cvičenia.
- ❖ Nezabúdajte na povzbudenie a pochvaly.
- ❖ Postupujte od vnímania konkrétnych predmetov a manipulácie s nimi k ich znázorneniu.
- ❖ Dieťa najskôr vníma celok a až neskôr detaily. Pri čítaní je však dôležité rozlíšiť aj tie najmenšie detaily a oddeliť podstatné od nepodstatného. Preto je dôležité cielene rozvíjať zrkové vnímanie dieťaťa hrovou formou a cvičeniami.

Prečo je dôležitý rozvoj zraku a sluchu?

Deti sa v útlom veku učia najmä cez zmysly. Pre rozvoj čítania je však kľúčový **zrak a sluch**. Viac informácií o tejto problematike nájdete v odporúčanej literatúre.

Kde sa dozviete viac?

Knihy:

- ⌘ Drahomíra Jucovičová Hana Žáčková – Reeducace specifických poruch učení u dětí
- ⌘ Lenka Krejčová a kol. – Vývinové poruchy učenia, radca pre rodičov a učiteľov
- ⌘ Terézia Harčariková – Pedagogika jednotlivcov s poruchami učenia

Ďalšie:

- ⌘ na stránkach centier poradenstva a prevencie
- ⌘ <http://dyslexia.sk/> a www.minedu.sk

Zásady pre rozvoj sluchového vnímania

- ❖ Začnite s nepohyblivým zdrojom zvuku a postupne prechádzajte na pohyblivý (napr. zvonenie guľôčky).
- ❖ Zamerajte sa najskôr na vnímanie bežných zvukov (šum vetra, štekot psa), a potom na rečové zvuky (začnite výraznejšími hláskami a postupne prechádzajte na menej výrazné).
- ❖ Cvičenia realizujte v tichom prostredí a postupne zvyšujte náročnosť (zapnite tlmenu hudbu, hovorte viacerí naraz).
- ❖ Dieťa sa tak učí sústrediť na zvuky, rozumieť reči a rozlišovať rozdiely v slovách. Neskôr by malo zvládnuť rozložiť slová na slabiky, určiť začiatočnú a koncovú hlásku, a zapamätať si básničky či riekanky. Taktiež sa učí vnímať a reprodukovat rytmus (vytleskavať rytmus piesne).

Čo môžete spraviť ako rodič?

- ❖ Prijmite svoje dieťa a buďte trpezliví. Dyslexia je celoživotná výzva, ale s podporou ju vaše dieťa zvládne.
- ❖ Netlačte na dieťa. Má svoje tempo učenia.
- ❖ Očakávajte chyby a nechť k čítaniu. Zachovajte pokoj a povzbudzujte ho.
- ❖ Striedajte sa pri čítaní a hrajte hry na rozvoj zrak a sluch.
- ❖ Využívajte pomôcky ako magnetické písmená a čítačky s melódiou.
- ❖ Hľadajte podporné skupiny a motivujte dieťa k čítaniu.

Čo je dyslexia a aké sú jej príčiny?

Porucha čítania, aj keď je dieťa inteligentné a má dostatok výučby.

Príčiny:

- * Genetika (ak má dyslexiu rodič, dieťa má 40-50% šancu).
- * Poškodenie mozgu počas vývoja (ovplyvňuje rôzne oblasti mozgu).

Prejavy dyslexie

- ❖ Dvojité čítanie (dieťa číta slovo alebo slabiku najprv šeptom a potom nahlas).
- ❖ Nesprávne čítanie predložiek a spojok.
- ❖ Nerozlišovanie zvukovo podobných hlások.
- ❖ Domýšľanie si prípon slov na základe prečítaného začiatku.
- ❖ Znížená schopnosť spájať písanú a zvukovú podobu hlásky.

Ťažkosti:

- * so zapamätávaním a vybavovaním si tvarov písmen,
- * s rozlišovaním tvarov písmen,
- * s rozlišovaním tvarovo podobných písmen,
- * so zmäkčovaním spoluhlások,
- * s pochopením obsahu čítaného textu.

Nedodržiavanie:

- * správneho poradia písmen v slabike a slove,
- * počtu písmen a slabík v slovách (vynechávanie alebo pridávanie),
- * dĺžky samohlások,
- * intonácie a melódie reči.

DYSLEXIA

INFORMAČNÁ BROŽÚRA
PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Pred učením písmen

Rozvíjajte sluchové vnímanie dieťaťa:

- ❖ Rozdeľujte slová na slabiky.
- ❖ Rozpoznávajújte prvé a posledné písmená v slove.
- ❖ Určujte písmená vo vnútri slova.

Hrajte sa so zvukmi reči:

- ❖ Hláskejte slová – začínajte slabikami, potom krátkymi slovami a postupne prechádzajte k dlhším.
- ❖ Použite "kroky" na rozlíšenie dĺžky hlások (krátka = krátky krok, dlhá = dlhý krok).
- ❖ Menujte čo najviac slov na určité písmeno.

Učenie písmen a čítania

- ❖ Pri precvičovaní tvarov písmen ich zároveň pomenúvajte.
- ❖ Tvarovo podobné písmená opisujte (napr. "b" má bruško, "d" má zadoček).
- ❖ Píšte písmená do vzduchu, do piesku (múky) alebo na tabuľu.
- ❖ Precvičujte slabiky pomocou pexesa.
- ❖ Hľadajte krátku slabiku k dlhej.

Tipy na precvičovanie čítania

Kde sa dozviete viac?

Knihy:

- ⌘ Drahomíra Jucovičová Hana Žáčková – Reeducace specifických poruch učení u dětí
- ⌘ Lenka Krejčová a kol. – Vývinové poruchy učenia, radca pre rodičov a učiteľov
- ⌘ Terézia Harčariková – Pedagogika jednotlivcov s poruchami učenia

Ďalšie:

- ⌘ na stránkach centier poradenstva a prevencie
- ⌘ <http://dyslexia.sk/> a www.minedu.sk

- ❖ Hľadajte k malej tlačenej slabike veľkú tlačenu slabiku.
- ❖ Vytvorte pexeso, kde dieťa otáča kartičky so slabikami a berie si len tie, ktoré vytvorila zmysluplné slovo.

Čítanie s porozumením

Navučte dieťa používať záložku pri čítaní:

- ❖ Ukazuje riadok, ktorý číta.
- ❖ Môže si slová/slabiky/písmená zakrývať, aby ho nič nerušilo.
- ❖ Začnite s krátkymi a jednoduchými textami.
- ❖ Po prečítaní sa rozprávajte o texte.
- ❖ Čítanie s porozumením sa rozvíja počas celého prvého stupňa ZŠ, takže dieťa nemusí všetko zvládnuť hneď v prvom ročníku.
- ❖ Nebojte sa, ak dieťa spoiatku odpovie len na časť otázok. S postupným rozvíjaním bude zvládať čoraz viac informácií.
- ❖ Zapojte do učenia čítania celú rodinu.

